

МИНИСТАРСТВО ЗА ОБРАЗОВАЊЕ И НАУКУ

БИРО ЗА РАЗВОЈ ОБРАЗОВАЊА

Наставни програм

СРПСКИ ЈЕЗИК

за I разред

-

Скопље, 2021 година

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О НАСТАВНОМ ПРОГРАМУ

Наставни предмет	Српски језик
Врста/категорија наставног предмета	Обавезни
Разред	I (први)
Теме/подручја у наставном програму	<ol style="list-style-type: none"> 1. Слушање и причање 2. Почетно читање и писање 3. Књижевност, изражавање и стварање 4. Медијска писменост и медијска култура
Број часова	5 часа недељно / 180 часова годишње
Опрема и средства	<ul style="list-style-type: none"> • табла, компјутер; • предмети са геометријским и другим формама из којих могу да се саставе слова из српске азбуке и неки интерпункцијски знаци; • еластични штапићи за креирање правилних и неправилних 2Д форми; • глина и пластелин и алатке за њихово моделирање у разноврсне тродимензионалне облике; • пешчане табле/кутије за цртање и писање; • бело платно и сијалица, разнобојна платна, штофови, конци, вунице и други материјал за лутке, марионете, костиме и разни реквизити; • наставни листови, плакати, постери, илустрације са сликама (одвојених или у низу) повезаних са садржинама и активнорецитације, загонетке, брзалице, бројалице); • часописи за децу, илустроване енциклопедије за децу, илустровани речници; • анимирани филмови, аудио-визуелни записи са позоришних представа, интернет образовни софтвери и друга аудио-визуелна средства и друга средства у зависности од циља (звучна читанка, дигиталне сликовнице).
Норматив наставног кадра	<p>Васпитно-образовни рад у првом разреду може да изводи лице које је:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наставник/професор/учитељ разредне наставе, VII/1 или VI/1 према МРК и 240 ЕКТС • професор/васпитач предшколског васпитања, VII/1 или VI/1 према МРК и 240 ЕКТС • дипломирани педагог, VII/1 или VI/1 према МРК и 240 ЕКТС

ПОВЕЗАНОСТ СА НАЦИОНАЛНИМ СТАНДАРДИМА

Резултати учења наведени у Наставном програму воде ка стицању следећих компетенција обухваћених подручјем **Јазичка писменост**

<i>Ученик/ученица зна и уме:</i>	
I-A.1	да изржава и преноси своје мисли, осећања, информације и ставове у различитим комуникацијским ситуацијама на свом матерњем језику, преко различитих медијума и за различите циљеве;
I-A.4	да користи стандардизовани језик, уз поштовање граматичких и правописних правила при усменом и писменом изражавању;
I-A.6	да идентификује основне карактеристике матерњег језика (азбука, историја, дијалекти итд.) и сличности и разлике са другим језицима;
I-A.8	да разуме садржине аудио порука: да може да их издвоји, анализира, оцењује/вреднује и резимира информације порука и да их искаже (писмено и усмено) својим речима;
I-A.9	да разуме садржине писаног текста: да може да их издвоји, анализира, оцењује/вреднује и резимира информације из текста и да их искаже (писмено и усмено) својим речима;
I-A.12	да користи информације из различитих извора и медија и критички да приступа њима, узимајући у вид извор, контекст, циљ и веродостојност презентираних информација;
<i>Ученик/ученица разуме и прихвата да се:</i>	
I-B.1	преко изучавања матерњег језика развија сопствени језички и културни идентитет, а да се преко језичке комуникације преноси културно наслеђе и култура живљења
I-B.2	употребом језика у различитим контекстима и срединама, и у различитим облицима, омогућава ефикасна комуникација и интеракција (имајући увек у виду са киме се остварује комуникација),
I-B.4	са садржином и начином изражавања личног мишљења може допринети одржавању и побољшању комуникације, али и да проузрокује неспоразуме и конфликте

Наставни програм укључује и релевантне компетенције из следећих подручја Националних стандарда: **Дигитална писменост, Лични и социјални развој, Друштво и демократска култура и Уметничко изражавање и култура.**

<i>Ученик/ученица зна и уме:</i>	
IV-A.2	да процени када је и на који начин за решавање неког задатка/проблема је потребно и ефективно коришћење ИКТ

IV-A.5	да одреди какве информације су му/јој су потребне, да нађе, изабере и преузме дигиталне податке, информације и садржине
V-A.6	да себи постави циљеве за учење и лични развој и да ради на превазилажењу изазова који се јављају на путу ка њиховом остваривању
V-A.7	да користи лична искуства да би олакшао/олакшала учење и да га прилагоди личном понашању у будућности
V-A.10	да примењује етичка начела при вредновању правилног и погрешног у сопственим и туђим поступцима и да манифестује корисне карактерне особине (као што су поштење, правичност, поштовање, стрпљење, брига, пристојност, захвалност, решеност, одважност и самодисциплина),
V-A.13	да комуницира са другима и да себе презентује одговарајући ситуацији
V-A.14	да слуша активно и да одговарајуће реагује, показујући емпатију и разумевање за друге и да исказује сопствене бриге и потребе на конструктиван начин
V-A.15	да сарађује са другима у остваривању заједничких циљева, делећи сопствена гледишта и потребе са другима и узимајући у обзир гледишта и потребе других
V-A.17	да тражи повратну информацију и подршку за себе, али и да даје конструктивну повратну информацију и подршку у корист других
V-A.19	да даје предлоге, да разгледа различите могућности и да предвидвиђа последице са циљем да изводи закључке и доноси рационалне одлуке,
VI-A.3	да формулише и аргументира своја гледишта, да саслушава и анализира туђа гледишта и да се са поштовањем односи према њима, чак и онда када се не слаже
VI-A.5	да разуме разлике између људи по било којем основу (родној и етничкој припадности, узрасту, способностима, социјалном статусу итд),
VI-A.6	да препознаје присуство стереотипа и предрасуда код себе и других и да се супротставља дискриминацији
VI-A.7	да препознаје манифестацију вербалног и физичког насиља у личном окружењу, да сагледава последице од насиља и да му се супротставља,
VIII-A.1	да манифестује познавање различитих облика уметничког изражавања из свих области културе (књижевност, музика, визуелне уметности, уметности извођења, декоративне уметности, архитектура, дизајн),
VIII-A.3	да изражава сопствене идеје, искуства и емоције користећи уметничке или друге форме креативног изражавања (индивидуалних или колективних),
VIII-A.4	да интерпретује идеје, искуствата и емоције изражене у уметничким продукцима креираним од стране других који су припадници сопствене или других култура
VIII-A.5	да манифестује познавање сопствене културе и различите начине њеног изражавања преко књижевности и визуелних уметности, музике и игара, грађевина и других културних продуката

<i>Ученик/ученица разуме и прихвата да:</i>	
IV-Б.1	је дигитална писменост неопходна за свакодневни живот - олакшава учење, живот и рад, доприноси проширивању комуникације, креативности и иновативности, нуди разне могућности за забаву,
V-Б.3	сопствена постизања и благостање у највећој мери зависе од труда који сами/сама улаже и од резултата које сам/сама постиже,
V-Б.4	сваки поступак који преузима има последице по њега/њу и/или по његову/њену околину
V-Б.7	су иницијативност, упорност, истрајност и одговорност важни за спровођење задатака, остваривање циљева и превазилажење изазова у свакодневним ситуацијама
V-Б.8	је интеракција са другима двосмерна – као што има право да од других тражи да му буде омогућено задовољавање сопствених интереса и потреба, тако има и одговорност да да простор другима да задовоље сопствене интересе и потребе
V-Б.9	захтевање повратне информације и прихватање конструктивне критике води ка личном напретку на индивидуалном и социјалном плану

РЕЗУЛТАТИ УЧЕЊА

Подручје: СЛУШАЊЕ И ГОВОРЕЊЕ	
Укупно часова: 70	
Резултати учења:	
Ученик/ученица ће бити способан/на да:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. води кратак разговор са другима 2. препричава и прича кратке слушане текстове, употребљавајући различите врсте реченица 3. описује оно што је видео/ла у датој ситуацији 4. користи невербалну комуникацију одговарајући ситуацији 	
Садржине (и појмови):	Стандарди за оцењивање:
<ul style="list-style-type: none"> • Поздрављање, представљање и обраћање (добро јутро, добар дан, добро вече, довиђења, здраво, пријатно, ја сам..., хвала, изволите, извините, молим) 	<ul style="list-style-type: none"> • Представља себе (име и презиме, шта жели/што не жели да ради) • Започиње разговор поздрављањем и обраћањем (формално и неформално) • Користи одговарајуће у реченици изразе за учтиво обраћање (хвала, изволите, извините, молим) • Поставља питања целосним реченицама

<ul style="list-style-type: none"> • Вођење кратког разговора • (разговор, питање, одговор, реченица) 	<ul style="list-style-type: none"> • Одговара на питања целосним реченицама (школа, породица, дом, другови, слободно време, игре) • Учествује у разговору на теме његовог интереса (школа, породица, дом, другари, слободно време, игре).
<ul style="list-style-type: none"> • Изговор гласова (глас) 	<ul style="list-style-type: none"> • Правилно изговара различите гласове у различитим позицијама у речима
<ul style="list-style-type: none"> • Груписање речи (реч) 	<ul style="list-style-type: none"> • Именује предмете, бића и биљке и групише их према конкретној особини и означава их општијим појмовима
<ul style="list-style-type: none"> • Слушање кратки и једноставних текстова (прича, реклама, најава, кратак филм/цртани филм) 	<ul style="list-style-type: none"> • Одговара на питања у вези са слушаном садржином • Објашњава садржину слушаног текста са једном - до две реченице (резимира) • Идентификује непознате или мање познате речи из слушаног текста • Користи новонаучене речи у реченици коју сам/сама саставља
<ul style="list-style-type: none"> • Препричавање, причање и описивање (препричава, прича, описује, упитне реченице, потврдне реченице, одричне реченици) 	<ul style="list-style-type: none"> • Препричава кратке и једноставне текстове који се слушају и читају на часовима • Прича кратку причу засновану на низу слика, фотографија, илустрација • Прича сопствени доживљај • Користи различите врсте реченица приликом препричавања и причања • Описује на основу посматрања (лица, предмета, биљака и животиња из школског окружења или из породичне средине као и имагинарна/замишљена бића)
<ul style="list-style-type: none"> • Вербална комуникација (тихо-гласно, брзо-споро, умерено темпо причања и висина гласа) • Невербална комуникација (гестикулације, мимика, покрети) 	<ul style="list-style-type: none"> • Препознаје брзо и споро, односно гласно и тихо говорење • Примењује одговарајућу брзину и висину тона при говору у различитој ситуацији • Препознаје значење различитих гестикулација, мимика и покрета • Прави разлику између одговарајућих и неодговарајућих гестикулација и покрета при изражавању

- Користи гестикулације и мимику као допуну и/или замену за вербалну комуникацију

Примери активности:

- Наставник организује игру међусобног упознавања: ученици се представљају, говорећи своје име и презиме, адресу и место живљења.
- Ученици постављени у круг, један по један, говоре своје име и по једну реченицу о томе шта могу да раде више од других, (на пр. могу да се попнем на дрво, могу да прескачем конопац итд). Откако ће се сви представити на тај начин продужава се са још једним кругом за упознавање преко казивања имена и са реченицом о томе што не може да направи, а желео би/желела (на пр. да лети ракетом, да вози камион, да меси питу итд).
- Ученици играју улоге у различитим ситуацијама (у учионици, у аутобусу, у школској кухињи, у библиотеци, у продавници), при чему вежбају поздрављање, замољавање, извињавање и захваљивање.
- Ученици разговарају у паровима о својој породици при чему постављају и одговарају на питања у вези са бројем чланова породице/заједнице, њиховог сродства и њихових имена.
- Ученици у паровима разговарају о својим активностима у слободно време.
- Наставник чита дијалог. Ученици имају картице са интерпункцијским знацима: тачком, упитником, узвичником које подижу у сагласности са слушаном реченицом.
- Из „чаробне торбе“ наставник извлачи илустрацију, играчку или други предмет чије име започиње, завршава или садржи одређени глас (на пр, *p, ш, л, с*), а ученици изговарају реч, понављајући је неколико пута. Затим наставник наглашава изговор кључног гласа у речи, ученици виšekратно понављају само глас, а затим и целу реч. Исто се понавља за више речи.
- Ученици у паровима говоре брзалице, наизменично их понављају док их не науче.
- Из комплета картица са илустрацијама појединих воћки, животиња, играчаки, прибора за личну хигијену, и/или школски прибор, сваки ученик вуче једну картицу. Након увида у извучене картице ученици се групишу према заједничкој карактеристици илустрација, наводе илустрације које сачињавају групу и објашњавају зашто су се групирани на такав начин. Алтернатива је, након извлачења картице, да наставник именује категорије једну за другом, а сви ученици са илустрацијом те категорије да устају и да именују шта имају на „својој“ илустрацији.
- Ученици у малим групама деле међу собом унапред припремљене картице са емотиконима (бес, радост, туга, страх, љубав), идентификују емоције, имитирају изразе лица и причају о ситуацијама када су се осећали тако).
- Ученици индивидуално разглеђују сликовнице. Наставник им чита кратак одломак из сликовнице коју бирају за читање, ученици идентификују непознате или мање познате речи, наставник им објасњава значење тих речи. Ученици смишљају реченице са новонаученим речима у новим реченицама и казују их.
- Наставник пушта кратак видео исечак временске прогнозе или најаве за дечију емисију. Ученици понављају то што су чули са имитирањем говора, и одговарају на питања за проверу колико су разумели слушану садржину.

- Наставник пушта кратки цртани филм на српском језику и затим тражи од ученика, у групама да разговарају о садржини филма, а један ученик из сваке групе да резимира једном-до две реченице шта су разумели у цртаном филму.
- Наставник чита кратки текст, ученици слушају и затим својим речима причају садржину слушаног.
- Наставник чита сликовницу део по део и након сваког застајања поставља питања о прочитаној садржини, на која ученици одговарају. Откако ће прочитати целу сликовницу, ученици препричавају то што су упамтили (са потпитањима наставника).
- Ученици причају причу по низу слика.
- Ученици причају сопствени интересантан доживљај.
- Ученици играју игру „Лов на предмете“, траже сакривени предмет у учионици, а затим пронађени предмет описујусо својим речима.
- Ученици индивидуално бирају по један предмет из учионице, описују га наводе његов положај у месту, користећи речи: *на, иза, испод, у, лево, десно...*
- Наставник организује шетњу и посматрање у блиској околини са одређеним циљем (пр. јесен, зима, у парку), након чега ученици описују шта су видели.
- Наставник пушта снимљени глас и тихи говор (или сам чита кратки текст, мењајући интензитет гласа), а ученици препознају да ли је говорио брзо или споро, гласно или тихо.
- Ученици преко симулација/симулираних игара вежбају пристојно и љубазно обраћање са умереним тоном гласа (на пример, у продавници).
- Ученици, подељени у групама, идентификују различите гестикулације/гестове и мимике који се користе у свакодневним ситуацијама и затим праве разлику између оних које су увредљиве (пр. плажење језика) и оних који указују на подршку (палац нагоре).
- Наставник заграђује мали простор столицама и каже: „Замислите да се ја налазим иза стакла које не пропушта звук. Ви желите да ми кажете да овде нешто веома лоше мирише, али ја не могу да вас чујем. Како да ја дознам шта ви желите да ми кажете?“. Деца прво говоре који је начин, а затим и показују адекватни покрет, уместо да употребе реч.

Подручје: **ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ**

Укупно часова: **50**

Резултати учења

Ученик/ученица ће бити способан/на да:

1. чита речи, реченице и кратке текстове са разумевањем,
2. пише речи и кратке реченице.

Садржине (и појмови):	Стандарди за оцењивање:
<ul style="list-style-type: none"> • Почетно читање – 1 (реч, слово, глас) 	<ul style="list-style-type: none"> • Препознаје (чита) речи према датој илустрацији • Препознаје ново слово у саставу речи/реченици • Препознаје симболе гласова и повезује их са речима (појам за слово) • Препознаје ново слово • Повезује слово са гласом
<ul style="list-style-type: none"> • Почетно писање (штампана слова, мала слова, велика слова, тачка, упитник, узвичник, азбука) 	<ul style="list-style-type: none"> • Пише линије које представљају елементе слова • Пише штампана слова (мала и велика) • Пише једноставне речи • Пише кратке реченице, користећи велико слово и интерпункцијске знаке (тачку, узвичник и упитник)
<ul style="list-style-type: none"> • Почетно читање - 2 	<ul style="list-style-type: none"> • Чита речи, реченице, текстове написане са изученим словима • Одговара на једноставна питања у вези са прочитаним текстом • Поставља питања у вези са прочитаним текстом
<p>Примери активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ученици „читају“ (са препознавањем) амбалаже различитих производа (за млеко, воду, чоколаду, налепнице са личним именима и сл.) рекламне натписе, своје име и речи које најчешће сусреће у свакодневном животу. • Ученици у групи, са ређањем картица на којима су написане различите речи (једна реч на једној картици), састављају реченице. • Ученици играју игру у којој се групишу, на пример, према првом слову њиховог имена, према првом слову њиховог презимена, њихове омиљене хране, име омиљене животиње итд. и означавају групу са картицом на којој је написано то слово. • Ученици уз помоћ пластелина и/или еластичних штапића израђују слова која се садрже у њиховом имену и „пишу“ име. • Ученици пишу линије у слободном простору које садрже елементе слова. • Ученици пишу линије и слова у свесци. • Ученици користе таблет/компјутер за писање слова • Ученици повезују речи са илустрацијама предмета, животиња, биљака, повезивање речи са сликом. • Након демонстрације наставника, ученици (у малим групама) састављају речи од картица/коцкама на којима су написана изучена слова. Састављене речи сваки ученик самостално пише у свеску. 	

- Ученици преписују реченице, са наставног листа или табле, састављених од речи изучених слова.
- Наставник диктира кратке реченице састављене од речи изучених слова.
- Ученици решавају укрштене речи, у којима се питања постављају преко илустрација, а попуњавају се писањем једноставних речи.
- Ученик именује производе са пијаце, групише именоване производе (на пр. воће и поврће) и пише списак за куповину.
- Ученици користе картице са тачком, са упитником и са узвичником да би означили каква је реченица коју чита наставник. Затим исте реченице наставник диктира да би их написали у свескама, користећи одговарајуће интерпункцијске знакове.
- Ученици читају самостално кратак текст и одговарају на питања у вези текста.
- Ученици читају кратак текст и самостално постављају питања о њему.

Подручје: **КЊИЖЕВНОСТ, ИЗРАЖАВАЊЕ И СТВАРАЊЕ**

Укупно часова: **50**

Резултати учења:

Ученик/ученица ће бити способан/на да:

1. препричава својим речима, кратак књижевни текст који је чуо/ла и/или прочитао/ла
2. чита кратак књижевни текст са разумевањем
3. обрађује кратак књижевни текст преко ликова, редоследа догађаја, места и времена одвијања
4. креира крај приче или причу по датом догађају

Садржине (и појмови):

- Књижевни текст/дело (народна прича, приповетка, басна, бајка, драмски текст, рецитација)

- Редослед догађаја у тексту

Стандарди за оцењивање:

- Идентификује народне приче, приповетке, басне, бајке, драмске текстове и рецитације, по слушању.
- Препричава садржину слушаног кратког књижевног текста уз помоћ питања.
- Препричава садржину прочитаног кратког књижевног текста својим речима.
- Препознје и издваја речи које се римују у рецитацији.
- Репродукује рецитације.
- Препознаје почетак, средњи и завршни део од слушаног књижевног текста.
- Препричава кратак књижевни текст, поштујући редослед догађаја.
- Описује догађај по датим илустрацијама.
- Осмишљава крај недовршеног текста.
- Осмишљава нови крај прочитаног књижевног текста.

<ul style="list-style-type: none"> • Лик, време, место у тексту 	<ul style="list-style-type: none"> • Одређује место и време дешавања у књижевном тексту . • Идентификује ликове у књижевном тексту. • Описује ситуације из свакодневног живота који одговарају поступцима ликова из књижевног текста.
<p>Примери активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наставник чита пример приче, приповетке, басне, бајке и рецитације и објашњава разлику између њих. Затим ученици слушају кратке књижевне текстове из народне и уметничке књижевности за децу (преко читања наставника или аудио/видео снимка), а затим у малим групама разговарају за то да ли су чули причу, приповетку, басну, бајку или рецитацију. • Наставник пушта видео запис народне приче (да пази да буде без насиља и без родови и/или етничких стереотипа). Ученици гледају и затим се разговара о садржини приче. Ученици идентификују ликове, описују догађаје по редоследу дешавања и одређују време и место дешавања. • Наставник чита бајку, ученици слушају пажљиво и затим их дели у групе да разговарају о садржини – описују ликове и догађаје(који су измшљени, а који реални). • Наставник чита приповетку, а ученици, преко одговарања на питања, одређују почетак, средњи и завршни део текста. Затим га препричавају, пратећи редослед догађаја. • Наставник прво чита текст басне, а затим препричавају садржину. На крају, ученици праве драматизацију басне. • Наставник чита кратку драмску једночинку. Сваки ученик црта једну сцену из једночинке у којој илуструје дијалог између два лика (на пр., у облачићима као у стрипу). • Наставник чита кратки књижевни текст, а ученици слушају затворених очију, замишљавајући ликове. Затим их описују речима и цртају их. • Наставник чита кратки књижевни текст и затим води разговор са ученицима о времену када се одвија догађај. Ученици идентификују речи које означавају време (била је ноћ, дан, месец мај). • Наставник изразно чита римовану рецитацију . Откако ће продискутовати њену садржину, виšekратно је понављају део по део (наставник заједно са ученицима), са циљем да је ученици упамте и сами је репродукују у целисти. • Ученици креирају риме по аналогiji слушне рецитације на часу. • Ученици уз помоћ изучених слова, бројева и цртежа израђују позивницу за неки догађај. • Наставник чита три реченице као почетак описа догађаја. Ученици довршавају опис догађаја својим речима. • Наставник чита кратку приповетку, без завршетка. Свакиј ученик смишља крај приповетке. • Ученици раде у паровима, подређују догађаје у кратку причу основану на низу слика и затим говоре по једну реченицу за сваку од њих, описујући приказани догађај. 	

Подрачје: МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ И МЕДИЈСКА КУЛТУРА Укупно часова: 10	
Резултати учења Ученик/ученица ће бити способан/на да: <ol style="list-style-type: none"> 1. издваја информације из различитих врста медија уз помоћ наставника ; 2. разуме садржину гледане позоришне представе за деце и/или луткарску представу 	
Садржине (и појмови):	Стандарди за оцењивање:
<ul style="list-style-type: none"> • Информације из различитих медија (анимирани филмови, телевизијске и радиоемисије за децу, часописи за децу) 	<ul style="list-style-type: none"> • Издваја информације из слушаног текста по датим смерницама (текст из радиоемисије, телевизијска/радио реклама, анимирани филм) • Издваја информације из писаног текста по датим смерницама (из брошуре, рекламе из новина/билборда, часописа за децу, текста преузетог са интернета).
<ul style="list-style-type: none"> • Културни догађаји (позоришна представа за децу, луткарска претстава) 	<ul style="list-style-type: none"> • Прича садржину представе по датим питањима.
Примери активности: <ul style="list-style-type: none"> • Ученици слушају текст радиоемисије, (или телевизијске/радио рекламе, анимираног филма) и издвајају једну или више информација по унапред задатим питањима од стране наставника (на пр. када се десило нешто конкретно, какво је било време итд). • Ученици прате едукативну емисију за децу (са ТВ или интернета) и у групама разговарају о томе шта су научили из емисије. Затим презентираат пред другите. • Ученици разгледају плакат за дечији фестивал, постер за изложбу дечијих цртежа, рекламни пано, билборд, карту за неку представу/ и затим разговарају о информацијама које примећују на њему. • Ученици изражавају своје доживљавање након гледања позоришне и/или луткарске представе преке цртежа, слике, певања, говора, уз помоћ покрета и сл. • Ученици гледају позоришну и/или луткарску представу, а затим преко играња улога представљају део који им се највише допао. 	

ИНКЛУЗИВНОСТ, РОДНА РАВНОПРАВНОСТ/СЕНЗИТИВНОСТ, ИНТЕРКУЛТУРНОСТ И МЕЂУПРЕДМЕТНА ИНТЕГРАЦИЈА

Наставник обезбеђује инклузивност преко укључивања свих ученика у свим активностима за време часа. При том, омогућује да свако дете буде когнитивно и емоционално ангажирано преко коришћења одговарајућих методичких прилаза (индивидуализација, диференцијација, тимски рад, подршка саученика). При раду са ученицима са попреченошћу примењује индивидуални образовни план (са прилагођеним резултатима учења и стандардима за оцењивање) и увек када је могуће користи допунску подршку других лица (личних и образовних асистената, образовних медијатора, татора волонтера и професионалаца из школа са ресурсним центром). Редовно прати све ученике, посебно оних из ранљивих група, да би могао благовремено да идентификује тешкоће у учењу, да их подстиче и подржава у постизању резултатата од учења.

При реализацији активности наставник једнако третира и дечаке и девојчице при чему води рачуна о томе да им не додељује родно стереотипне улоге. При формирању група за рад настоји да обезбеди баланс на основу пола. При избору додатних материјала у настави користи илустрације и примери који су родно и етнички/културно сензитивни и подстичу родну равноправност, односно промовишу интеркултурализам.

Увек када је могуће наставник користи интеграцију тема/садржина/појмова при планирању и реализацији наставе. Интеграција омогућује ученицима да укључе перспективе других наставних предмета у оно што изучавају у овом наставном предмету и да повежу знања из различитих области у једну целину.

ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИЗАЊА УЧЕНИКА

Да би омогућио ученицима да постигну очекиване стандарде за оцењивање, наставник континуисано прати активности ученика за време поучавања и учења и прикупља информације о напретку сваког ученика. О учешћу у активности, ученици добијају повратну информацију у којој се указује на ниво успешности у реализацији активности/задатка и дају се смернице за побољшање (формативно оцењивање). У циљу тога, наставник прати и оцењује:

- израде ученика (радове, исказе и сл.);
- усмене одговоре на питања постављена од стране наставника или од стране саученика;
- одговоре дате у наставним листовима;
- практична извођења (читање, писање)

- домаће задатке;
- одговоре на квизове (кратке тестове) који су део поучавања.

Сумативна оцена се изводи на основу целокупних података добијених праћењем постизања ученика и формативног оцењивања, преко коришћења различитих техника формативног оцењивања, при чему наставник констатује (описује) развојно стање сваког ученика појединачно, у оквиру сваког програмског подручја.

Почетак имплементације наставног програма	школске 2021/2022 године	
Институција/ носилац програма	Биро за развој образовања Биро за развој на образованието	
Сагласно члану 30, став 3 из Закона за основно образовање („Службени весник Републике Северне Македонија“ бр. 161/19 и 229/20) министар за образовање и науку је донео наставни програма <i>Српски језик</i> за I разред.		
Согласно член 30, став 3 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19 и 229/20) министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по предметот <i>Српски јазик</i> за I одделение.	бр. 12-6200/10 9.4.2021 година	Министерка за образование и наука, Мила Царовска, с.р.